

Københavns Kommunes kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug

Servicebogen § 101

Indhold

Forord ved Socialborgmesteren.....	4
Resumé	5
1. Indledning.....	6
2. Værdigrundlag og organisering mv i Center for Rusmiddelbehandling København	6
2.1.Værdigrundlag.....	6
2.2. Mål for behandlingen	6
2.3. Målgruppe.....	6
2.4. Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling	7
2.5. Organisering	7
3. Visitation og opstart i behandling.....	8
3.1. Behandlingsgaranti og straksbehandling	8
3.2. Behandlingsplan og opfølgning på behandlingsplan	9
3.3. Opmærksomhed på borgerens eventuelle børn.....	9
3.4. Tilbud om handleplan i henhold til servicelovens § 141	10
3.5. Frit valg	10
3.6. Behandlingens intensitet og sted	11
3.7. Vurderingsgrundlag for visitation	11
4. Indhold i den sociale behandling	12
4.1. Terapeutisk behandling i Center for Rusmiddelbehandling København.....	13
4.2. Kvalitetskrav til eksterne behandlingstilbud	13
4.3 Monitorering af indsatsen.	13
4.4. Behandlingssystemets tilbud for særlige målgrupper.....	13
4.4.1. Specialiseret familieorienteret rusmiddelbehandling	14
4.4.2. Specialenheden Forchammersvej	14
4.4.3. Behandling til borgere med et problematisk forbrug af rusmidler i alderen 18-25 år	14
4.4.4. Projekt Anonym Stofmisbrugsbehandling (PAS).....	15
4.4.5 Rådgivning til pårørende	15
4.4.6 Behandling til borgere med samtidigt problematisk forbrug af rusmidler og psykisk lidelse	15
4.4.7 Behandling til borgere med et stærkt nedsat kognitivt funktionsniveau og et problematisk forbrug af rusmidler.....	16
5. Regler for betaling af kost og logi ved døgnophold	16
6. Klageadgang	17

6.1. Klageadgang i forbindelse med visitation	17
6.1.1. Ankestyrelsen	17
6.2. Klageadgang vedrørende utilfredshed over personalet.....	17
6.3. Klageadgang i forbindelse med magtanvendelse	17
6.4 Klageadgang vedr. beregning af egenbetaling.....	18
6.5 Borgerrådgiveren	18
7. Henvisning til lovgrundlag	18
8. Yderligere information	19

Forord ved Socialborgmesteren

Som socialborgmester mener jeg, det er vigtigt, at vi beskriver vores kvalitetstandard for Københavns Kommunes sociale behandling for stofmisbrug for årene 2019 og 2020.

Kvalitetstanden beskriver det serviceniveau, man som borger kan forvente, når man modtager social behandling for et problematisk forbrug af stoffer i Københavns Kommune. Standarden beskriver også, hvilke rettigheder man har som borger, når man henvender sig med ønske om behandling for et problematisk forbrug af stoffer, og hvordan man opstarter i behandling. Standarden henvender sig primært til borgere med et problematisk forbrug af stoffer, pårørende og sagsbehandlere.

Jeg og resten af Socialudvalget tror på et forandringspotentiale hos den enkelte borger. Med den rette hjælp og støtte kan borgere med et problematisk forbrug af stoffer opnå kontrol over deres afhængighed via reduceret forbrug, stoffrihed eller medicinsk behandling. Det åbner samtidig nye muligheder for at opbygge nye netværk og indgå i andre fællesskaber og opleve en inklusion i det omkringliggende samfund. En af de fornemmeste opgaver med en social indsats i København er at sikre et godt, meningsfuldt og værdigt liv for byens borgere med særlige behov.

Mia Nyegaard
Socialborgmester

Resumé

Stofbehandling i Københavns Kommune kan bestå af medicinsk behandling efter sundhedslovens § 142 og/eller social behandling efter servicelovens § 101.

Denne kvalitetsstandard beskriver det serviceniveau, man som borger kan forvente at få, hvis man modtager social behandling jf. servicelovens § 101 for et problematisk forbrug af stoffer i Københavns Kommune.

Behandling efter serviceloven iværksættes senest 14 dage efter henvendelse til kommunen med et ønske om behandling.

Socialudvalget i Københavns Kommune har besluttet at indføre straksbehandling. Det betyder, at borgeren tilbydes første samtale den samme dag eller efterfølgende dag efter henvendelsen.

Behandlingen tilrettelægges i samarbejde mellem borger og medarbejder i Center for Rusmiddelbehandling København ud fra borgerens ønsker, motivation og behov for behandling samt medarbejdernes faglige vurdering af borgerens samlede situation. Inden der træffes en afgørelse om behandling tilbydes en lægesamtale.

En person, der er visiteret til behandling, kan vælge at blive behandlet i et andet offentligt eller privat behandlingstilbud af tilsvarende karakter, som det kommunen har visiteret til.

Hvis borgeren vælger behandling på et andet sted end det, som kommunen har visiteret til, kan det betyde, at der kan gå længere end 14 dage før behandlingen iværksættes. Det afhænger af eventuelle ventetider på det enkelte behandlingstilbud. På Københavns Kommunes egne tilbud vil der dog altid kunne iværksættes behandling inden for 14 dage.

Visitationsprocedurer og behandlingsmuligheder beskrives nærmere i denne kvalitetsstandard.

Servicelovens § 101 vedr. social stofbehandling

§ 101. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde behandling af stofmisbrugere.

Stk. 2. Tilbud efter stk. 1 skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelsen til kommunen.

Stk. 3. Børne- og socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om behandling efter stk. 1 og 2 af stofmisbrugere under 18 år i særlige tilfælde.

Stk. 4. En person, der er visiteret til behandling, kan vælge at blive behandlet i et andet offentligt behandlingstilbud eller privat behandlingstilbud af tilsvarende karakter som det, der er visiteret til efter stk. 1.

Stk. 5. Fristen efter stk. 2 kan fraviges, hvis personen vælger at blive behandlet i et andet offentligt eller privat behandlingstilbud end det, kommunalbestyrelsen har visiteret til efter stk. 1.

Stk. 6. Retten til at vælge efter stk. 4 kan begrænses, hvis hensynet til stofmisbrugeren taler for det.

1. Indledning

Center for Rusmiddelbehandling København og U-turn er ansvarlige for Københavns Kommunes rusmiddelbehandling.

Denne kvalitetsstandard henvender sig til borgere, pårørende og sagsbehandlere og beskriver den sociale behandling efter servicelovens § 101, som borgere i Københavns Kommune kan forvente at modtage i Center for Rusmiddelbehandling København.

Behandlingen i Center for Rusmiddelbehandling København er inddelt i tre faglige indsatsområder med henblik på at sikre en faglig, specialiseret og helhedsorienteret indsats:

- Socialfaglig behandling
- Terapeutisk behandling
- Medicinsk og sundhedsfaglig behandling

Sammensætningen af den enkelte borgers behandling afhænger af medarbejderens vurdering af de konkrete behov og borgerens ønsker til behandling.

2. Værdigrundlag og organisering mv i Center for Rusmiddelbehandling København

2.1. Værdigrundlag

Behandlingen bygger på respekt for individet og på den bedst mulige viden om indsatser og effekt. I behandlingen gælder de grundlæggende principper, at behandlingen skal være frivillig, gratis og let tilgængelig, og at der tilbydes et varieret behandlingstilbud knyttet an til den enkeltes ønsker og behov.

2.2. Mål for behandlingen

Det overordnede mål med behandlingen er at forbedre livssituationen for borgere med et problematisk forbrug af rusmidler samt at mindske de negative effekter for familien og det omgivende samfund. Det sker ved at hjælpe borgeren til at ophøre, reducere eller stabilisere et problematisk forbrug af rusmidler.

Københavns Kommune har sat følgende konkrete mål for indsatsen:

- Andelen af københavnere, som afslutter et behandlingsforløb for problembrug som rusmiddelfri eller med reduktion i forbrug, er mindst 50 pct.
- Højst 33 pct. af borgerne, der er udskrevet færdigbehandlede og rusmiddelfri, genindskrives i behandling inden for 12 måneder efter udskrivning.

Forvaltningen vil følge effekten af indsatsen og vil nå målet ved at basere indsatserne på viden om, hvad der virker.

2.3. Målgruppe

Center for Rusmiddelbehandling København tilbyder behandling for et selvoplevet problematisk forbrug af rusmidler for borgere over 18 år.

En borger med et problematisk forbrug af rusmidler betyder i denne henseende, at borgeren er fysisk og/eller psykisk afhængig af et eller flere bevidsthedsændrende stoffer (rusmidler) i en sådan grad, at det medfører skader eller problemer for vedkommende selv og/eller pårørende samt samfundet.

Målgruppen er bred og varierer bl.a. i forhold til alder, afhængighedsmønstre, sygelighed samt social og familiemæssig situation.

2.4. Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling

I Center for Rusmiddelbehandling København består personalegruppen af:

- Kontaktpersoner
- Behandlere
- Læger
- Sundhedspersonale
- Psykologer
- Visitatorer

Der arbejdes ud fra flere forskellige behandlingsmetoder og tilgange. Center for Rusmiddelbehandling København tilstræber at efterleve de nyeste og mest veldokumenterede metoder, således centret tilbyder den bedste og mest kvalificerede behandling.

Personalet har efter behov uddannelsesmæssige overbygninger på deres grunduddannelser, hvilke er målrettet både den enkelte og familien. Dette kan bl.a. være uddannelse i kognitiv tilgang, den motiverende samtale, familieorienteret rusmiddelbehandling samt uddannelse i den systemiske og løsningsfokuserede tilgang.

Personalegruppen modtager løbende supervision ved eksterne supervisorer.

Der henvises i øvrigt til www.tilbudsportalen.dk for en mere detaljeret beskrivelse af de enkelte enheders sammensætning af faglige kompetencer samt udvikling af de enkelte tilbud.

2.5. Organisering

Center for Rusmiddelbehandling København består af seks rusmiddelbehandlingsenheder. Tre enheder er målrettet borgere med et forbrug af alkohol, hash, kokain og øvrige centralstimulerende rusmidler, og tre enheder er målrettet borgere med behov for substitutionsbehandling. Borgere, der ønsker behandling for et problematisk forbrug af rusmidler, kan henvende sig direkte på disse enheder.

Borgere over 18 år, som har et problematisk forbrug af hash, kokain eller andre feststoffer, men som ikke har brug for en social indsats (f.eks. i forhold til bolig, beskæftigelse, økonomi), kan modtage anonym social stofbehandling i behandlingstilbuddet Projekt Anonym Stofbehandling (PAS).

Herudover har Center for Rusmiddelbehandling København en række specialenheder, hvor borgere kan modtage behandling efter visitation fra en af de seks hovedenheder.

Figur 1: Center for Rusmiddelbehandling København

3. Visitation og opstart i behandling

Center for Rusmiddelbehandling København har myndigheden til at visitere og indskrive borgere fra Københavns Kommune i både ambulant behandling, dag- og døgnbehandling. Borgeren tilbydes inden opstart i behandling en samtale med en læge. Visitation til behandling foretages, når borgeren første gang søger behandling, og i øvrigt når der er så væsentlige ændringer i behandlingsbehovet, at det vurderes nødvendigt med en ny visitation.

Se nærmere om visitationskriterier i afsnit 3.7.

3.1. Behandlingsgaranti og straksbehandling

I henhold til servicelovens § 101 skal behandlingen iværksættes inden for 14 dage efter borgerens første henvendelse med ønske om behandling. Det gælder uanset, hvilken form for behandling der ansøges om. Tilbuddet om behandling gives skriftligt. Fristen på 14 dage kan dog fraviges, hvis borgeren vælger et andet behandlingstilbud end det, kommunalbestyrelsen har visiteret til.

I Center for Rusmiddelbehandling København tilbydes straksbehandling. Det betyder, at man kan henvende sig i en rusmiddelenhed og modtage første samtale med det samme eller den følgende hverdag.

Ambulant behandling og dagbehandling kan foregå i Center for Rusmiddelbehandling København eller ved henvisning til et kommunalt eller privat tilbud. Den ambulante behandling kan påbegyndes i umiddelbar forlængelse af visitationsafgørelsen, når behandlingen foregår i Center for Rusmiddelbehandling København. Hvis borgeren ønsker ambulant behandling hos andre end Københavns Kommune, vil ansøgningen blive vurderet inden for 14 dage.

Ansøgninger om dagbehandling og døgnbehandling vil altid blive vurderet af visitationsudvalget. Afgørelsen vil blive truffet på baggrund af en indstilling, som borgerens kontaktperson har udarbejdet i samarbejde med borgeren.

Borgerens kontaktperson deltager på visitationsmødet. Borgeren vil blive oplyst om, hvornår hans eller hendes sag vil blive behandlet på visitationsmødet, hvor borgeren selv har mulighed for at deltage. Visitationsudvalget tilstræber at træffe afgørelsen inden for samme uge, og borgeren vil få besked om afgørelsen via e-Boks eller post.

3.2. Behandlingsplan og opfølgning på behandlingsplan

Kommunen er forpligtet til at udarbejde en behandlingsplan. Indholdet i behandlingsplanen er styrende for den konkrete behandlingsindsats.

Borgeren bliver tilknyttet en kontaktperson/behandlingsplansansvarlig. Borger og medarbejder udarbejder sammen en behandlingsplan med:

- Mål for behandlingen
- Plan for opfølgning – intervallet tilrettelægges individuelt
- Hvad den konkrete behandling består af

Herudover bliver der fulgt op på behandlingsplanen senest en måned og igen seks måneder efter behandlingsforløbet er afsluttet, jf. § 2, stk. 2 i bekendtgørelse om kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug efter § 101 i lov om social service. Opfølgningen sker, hvis borgeren bliver udskrevet med en af følgende udskrivningsårsager: Færdigbehandlet, udskrevet til andet tilbud, udskrevet til hospital eller ”anden årsag”. Opfølgningen består af en samtale om status på den aktuelle rusmiddelsituation, herunder om borger fortsat opretholder målet med behandlingsplanen, samt om borger har behov for råd og vejledning i forhold til andre sociale indsatser.

3.3. Opmærksomhed på borgerens eventuelle børn

Center for Rusmiddelbehandling København har familieorienteret rusmiddelbehandling. Det betyder, at der i rusmiddelbehandlingen er et gennemgående fokus på familiens trivsel. I forbindelse med indskrivningen og den løbende behandling spørges der derfor ind til, om borger har børn, og det vurderes, om der er behov for en særlig indsats for at sikre børnenes trivsel.

Den familieorienterede rusmiddelbehandling har til formål:

- At motivere og støtte den misbrugende til at skabe en adfærdsændring
- At forbedre familiefunktionen
- At mindske indvirkning og skade på familiemedlemmer, herunder børn

Er der behov for en specialiseret indsats til familien henvises til Familieorienteret Rusmiddelbehandling Enghavevej, se afsnit 4.4.1. Hvis barnet har brug for yderligere støtte, henvises der til DeDrikkerDerhjemme eller TUBA.

Ved alvorlig bekymring for børnenes trivsel har medarbejderne pligt til at underrette Borgercenter Børn og Unge.

3.4. Tilbud om handleplan i henhold til servicelovens § 141

Kontaktpersonen vil ud over at udarbejde en behandlingsplan også tilbyde at udarbejde en handleplan, jf. servicelovens § 141. Handleplanen er et koordinerende redskab og vil være overordnet alle andre handleplaner, borgeren måtte have i Socialforvaltningens regi. Handleplanen har som målsætning at sikre en koordineret og helhedsorienteret indsats med udgangspunkt i den enkelte borgers ønsker og behov.

Center for Rusmiddelbehandling København skal tilbyde handleplanen inden for de første to måneder af behandlingen. Den sociale handleplan bruges til at koordinere eventuelle øvrige problematikker, så længe borgeren opfylder kriteriet for behandling efter servicelovens § 101. Kommunen er forpligtet til at vejlede bredt i forhold til hjælp efter sociallovgivningen.

Når der udarbejdes en handleplan, drøfter borgeren med sin kontaktperson, hvilke områder han eller hun ønsker hjælp og støtte til. Det kan blandt andet omhandle følgende punkter:

- Problematisk brug af rusmidler
- Behandlingstiltag
- Familie og børn
- Socialt netværk
- Beskæftigelse
- Økonomi
- Kriminalitet
- Fysisk helbred
- Psykisk helbred
- Bolig

Center for Rusmiddelbehandling København vil ved udarbejdelse af handleplanen sørge for, at der skabes en hensigtsmæssig kobling til indsatserne i behandlingsplanen.

Det er Center for Rusmiddelbehandling Københavns ansvar, at den socialfaglige indsats og den behandlingsfaglige indsats koordineres.

3.5. Frit valg

Borgeren har mulighed for at vælge et andet rusmiddelbehandlingstilbud end det, der tilbydes af Center for Rusmiddelbehandling København. Det frie valg af behandlingstilbud er begrænset i det omfang, at behandlingstilbuddet skal være af tilsvarende karakter som det, der er blevet visiteret til. Derudover skal det det valgte behandlingstilbud følge de faglige retningslinjer og mål, som står beskrevet i behandlingsplanen.

Visiteres borgeren eksempelvis til et ambulant behandlingstilbud af Center for Rusmiddelbehandling København, har man ikke mulighed for at vælge et døgntilbud, da der er tale om forskellige grader af intensitet i de to typer af tilbud. Fristen for iværksættelse af behandling inden for 14 dage gælder kun i forhold til de behandlingsmuligheder, kommunen visiterer til. Vælger borgeren at blive behandlet i et andet godkendt behandlingstilbud, kan kommunen ikke garantere, at behandlingen iværksættes inden for fristen. Dette skyldes, at der kan være ventetid til andre ønskede behandlingstilbud, som kommunen ikke har indflydelse på.

Borgeren kan kun vælge mellem behandlingstilbud, der er oplistet i Tilbudsportalen (www.tilbudsportalen.dk).

Center for Rusmiddelbehandling København orienterer om muligheden for frit valg af behandlingssted i afgørelsesbrevet, som borgeren modtager ved behandlingsstart.

3.6. Behandlingens intensitet og sted

Intensiteten i rusmiddelbehandlingen kan inddeles i ambulant behandling, dagbehandling og døgnbehandling.

I Københavns Kommune defineres intensitet i behandlingen således:

Ambulant behandling	Ambulant behandling kan karakteriseres som et lavintensitetstilbud, hvor målet både kan være skadesreduktion og rusmiddelfrihed. Ambulant behandling er karakteriseret ved, at borgeren opholder sig i sit nærmiljø og samtidig modtager behandling. Intensitet: <i>Gruppebehandling:</i> Fremmøde en til to dage om ugen á 2 til 2½ timers varighed pr. gang. <i>Individuelle forløb:</i> Individuelle samtaler i op til en time ugentligt.
Dagbehandling	Dagbehandling foregår ligeledes som behandling, hvor borger opholder sig i sit nærmiljø, men er en mere intensiv behandling end den ambulante behandling. Dagbehandling foregår som gruppebehandling. Intensitet: <i>Gruppebehandling:</i> Fremmøde tre gange om ugen á 3 timers varighed pr. gang i 12-16 uger.
Døgnbehandling	Døgnbehandling foregår ved, at borgeren opholder sig og modtager behandling på en døgnbehandlingsinstitution i en tidsafgrænset periode. Behandling foregår typisk som gruppebehandling, evt. suppleret af socialpædagogiske aktiviteter, som træner borgerens evne til at mestre hverdagen. Intensitet: 24 timer i døgnet i en afgrænset periode, typisk 1-3 måneder.

Ambulant behandling og dagbehandling foregår som udgangspunkt på en behandlingsenhed. I særlige tilfælde kan borger modtage udgående behandling i eget hjem, hvis borgers psykiske, fysiske eller sociale tilstand vurderes at hindre borgeren i fremmøde. Udgående behandling tildeles primært midlertidigt med mål om på sigt at kunne indgå i almindeligt fremmøde på en behandlingsenhed.

3.7. Vurderingsgrundlag for visitation

Visitation til behandling beror på en individuel vurdering af den konkrete borgers behandlingsbehov, hvor bl.a. følgende parametre indgår:

- Aktuell rusmiddelsituation, rusmiddelhistorik og behandlingshistorik
- Borgerens ønsker til og mål med behandling
- Borgerens motivation for at arbejde med ændring af rusmiddelbrug (grad af ambivalens og handleparathed)
- Borgerens sociale, psykiske og fysiske situation, belastning og ressourcer
- Medarbejderens faglige vurdering af, hvilke indsatser borgeren vil profitere af, samt forventet varighed af behandlingen

Ud fra dette helhedsorienterede billede tilbydes borgeren den mindst indgribende behandling, der samtidig vurderes at være effektiv i forhold til behandlingsplanen. En mere indgribende og intensiv behandling tilbydes, hvis den mindre indgribende foranstaltning ikke skønnes tilstrækkelig eller har vist sig ikke at være tilstrækkelig, og det samtidig vurderes, at et mere intensivt tilbud vil være afgørende for forbedringer i den enkeltes livssituation.

Døgnbehandling gives således i de tilfælde, hvor ambulant behandling eller dagbehandling ikke vurderes at være dækkende, jf. nationale retningslinjer for den sociale stofmisbrugsbehandling. Det gælder hovedsageligt borgere med svære rusmiddelproblemer, hvor borgerens situation er så kompleks, at et miljøskift eller en intensiv struktureret påvirkning vurderes nødvendig. En borger kan derfor komme direkte i døgnbehandling, hvis den samlede vurdering taler herfor. Døgnbehandling vil dog som regel være en del af et samlet behandlingsforløb med forudgående og efterfølgende ambulant behandling og/eller dagbehandling. Ved ansøgning om døgnbehandling lægges der desuden vægt på, at borger sammen med sin kontaktperson har lagt en plan for borgerens sociale situation (eks. økonomi, bolig, beskæftigelse) efter endt døgnophold.

4. Indhold i den sociale behandling

Indsatsen i den sociale behandling retter sig som udgangspunkt mod de psykiske, fysiske og sociale problemer, som følger af det problematiske forbrug.

Ofte vil den sociale behandling suppleres af lægelig og sundhedsfaglig behandling efter sundhedsloven. Derudover har Center for Rusmiddelbehandling København en række supplerende tilbud, som kan understøtte behandlingen. Det kan fx være: MoveOn (idræt), mindfulnessgruppe, støtte- og kontaktperson eller beskæftigelsesrettet indsats.

Tilgangen i Center for Rusmiddelbehandling København er baseret på familieorienteret rusmiddelbehandling. I centret bruges hovedsageligt metoderne motiverende samtale, kognitiv behandling, systemisk terapi og løsningsfokuseret terapi.

Arbejdet med borgerne i de seks rusmiddelbehandlingsenheder er organiseret i teams, som er centreret om den enkelte borger med udgangspunkt i den enkeltes behandlingsplan, og som fungerer som et tværfagligt fællesskab for de involverede medarbejdere.

4.1. Terapeutisk behandling i Center for Rusmiddelbehandling København

Den terapeutiske behandling i Center for Rusmiddelbehandling København foregår i udgangspunktet som gruppebehandlingsforløb. Hvis den enkelte borger har psykiske, sociale eller fysiske problemstillinger som forhindrer, at vedkommende kan indgå i en gruppe, kan der tilbydes individuel behandling.

Den terapeutiske behandling består af en kombination af undervisningsoplæg, øvelser og arbejdet med kort- og langsigtede mål tilpasset den enkeltes situation og behov.

I behandlingen arbejder borgeren med at ændre problematiske rusmiddelvaner og/eller håndtere afhængighed. Der er fokus på at styrke og fastholde motivation for forandring gennem afklaring af ambivalens, styrke, handleparathed og tro på at forandring er mulig samt ved at fastholde opnået forandring og forebygge tilbagefald.

Har borgeren brug for hjælp til andre problematikker, f.eks. psykiatriske udfordringer, bygges bro til relevante aktører, se afsnit 4.4.6.

4.2. Kvalitetskrav til eksterne behandlingstilbud

I forbindelse med den konkrete visitation af borgere til eksterne behandlingstilbud har Center for Rusmiddelbehandling København følgende procedurer for at sikre kvaliteten:

1. Der foretages individuelt tilsyn med borgerens behandling, herunder samtale med borgeren.
2. Der stilles krav om løbende statusskrivelse på behandlingen samt slutstatus. Hertil beskrivelse af de behandlingsindsatser som borgeren har modtaget samt fremtidige arbejdsplaner.

Ved behandling på eksterne og/eller private behandlingstilbud er det en forudsætning, at tilbuddet er registreret på Tilbudsportalen.

4.3 Monitorering af indsatsen.

Borgere i behandling vil blive bedt om at afgive et informeret samtykke til videregivelse af oplysninger til relevante samarbejdspartnere samt til Stofmisbrugsdatabasen, som er Danmarks Statistiks landsdækkende register over borgere med et problematisk forbrug af rusmidler i behandling.

Københavns Kommune leverer data kvartalsvis til ledelsesniveauet. Ledelsesinformationen indeholder bl.a. information om antallet af opstartede forløb, indskrivningsdage på enhederne, længden af indskrivninger, aldersfordeling, overholdelse af behandlingsgarantien og afslutningsårsager.

Der udarbejdes i Center for Rusmiddelbehandling København årligt en rapport over udvalgte behandlingsinformationer med fokus på brug og effekt af behandlingen med henblik på at kunne følge udviklingstendenserne nøje.

Center for Rusmiddelbehandling København følger op på de enkelte behandlingsforløb, som beskrevet under punkt 3.2.

4.4. Behandlingssystemets tilbud for særlige målgrupper

Målgruppen i det følgende omfatter borgere med et problematisk forbrug af rusmidler, som har brug for en særlig behandlingsmæssig og/eller social indsats.

4.4.1. Specialiseret familieorienteret rusmiddelbehandling

Den specialiserede familieorienterede rusmiddelbehandling er for borgere, der:

- Har et problematisk forbrug af alkohol eller stoffer
- Er gravid eller kommende far eller har hjemmeboende barn under 18 år
- Er motiveret for at ændre alkohol-/stofvaner og inddrage familien i din behandling
- Samarbejder med Borgercenter Børn og Unge/kommunen om dit barns trivsel.

Specialiseret familieorienteret rusmiddelbehandling foregår på Familieorienteret Rusmiddelbehandling Enghavevej.

I den familieorienterede rusmiddelbehandling på Enghavevej visiteres borgeren som udgangspunkt til individuelle behandlingsforløb. Behandlingen på Enghavevej opdeles i tre faser: Afdækkende fase, primær behandlingsfase og udslusningsfase.

I den afdækkende fase vil forældrene som udgangspunkt skulle møde tre gange à tre timer om ugen, f.eks. mandag, onsdag og fredag mellem 9.00 og 12.00. Den afdækkende fase vil sædvanligvis være de første otte uger af forløbet.

I den primære behandlingsfase vil forældrene som udgangspunkt få individuelle samtaler af en times varighed en gang om ugen. Den primære behandlingsfase vil normalt vare i en periode på mellem et halvt og halvandet år.

I udslusningsfasen vil forældrene som udgangspunkt få individuelle samtaler af en times varighed hver anden uge. Udslusningsfasen forløber som udgangspunkt en til seks måneder.

Socialrådgiveren på Familieorienteret Rusmiddelbehandling Enghavevej visiterer til tilbuddet.

Behandlingen foregår på Familieorienteret Rusmiddelbehandling, Enghavevej 82, 2450 København SV, telefon 33 17 85 10. Læs mere om indholdet i behandlingen på www.rusmiddelbehandling.kk.dk.

4.4.2. Specialenheden Forchhammersvej

Center for Rusmiddelbehandling København har et specialiseret skadesreducerende tilbud til borgere, som har særlige somatiske og sociale vanskeligheder. Alle får tilknyttet en kontaktperson, og der er lige som i den resterende del af behandlingscentret mulighed for såvel social, terapeutisk og sundhedsfaglig behandling målrettet borgerens individuelle behov.

Henvisning til Forchhammersvej sker gennem borgerens rusmiddelbehandlingsenhed.

4.4.3. Behandling til borgere med et problematisk forbrug af rusmidler i alderen 18-25 år

Unge mellem 18 og 25 år kan tilbydes anonym rådgivning samt behandling i enten U-turn eller i Center for Rusmiddelbehandling København. Man kan henvende sig direkte i U-turn eller i en af rusmiddelbehandlingsenhederne i Center for Rusmiddelbehandling København.

Unge under 18 år kan henvende sig direkte i U-turn og modtage anonym rådgivning. Dette kan være et første skridt mod et egentligt behandlingsforløb. En sagsbehandler i Borgercenter Børn og Unge og den unges forældre skal godkende behandling i U-turn.

U-turn

Studivstræde 47

1455 København K

Tlf. 8256 2300

E-mail: u-turn@sof.kk.dk

Hjemmeside: www.uturn.kk.dk

4.4.4. Projekt Anonym Stofmisbrugsbehandling (PAS)

Hvis man er over 18 år og har et problematisk brug af hash, kokain eller andre festrusmidler tilbyder PAS gratis og anonym rusmiddelbehandling. For at blive indskrevet i PAS er det et krav, at borgeren ikke har andre sociale problemer, hvortil der ydes hjælp efter servicelovens afsnit V. Man kan ikke modtage medicinsk behandling anonymt.

PAS

H. C. Andersens Boulevard 25,

1553 København V

Tlf. 33662002

4.4.5 Rådgivning til pårørende

Er man partner, forældre, familie, ven eller kollega til en, der tager stoffer, tilbyder Center for Rusmiddelbehandling København gratis rådgivning og støtte. Man kan henvende sig på rådgivningstelefonen på 70 210 220.

Et problematisk forbrug af rusmidler påvirker ikke kun borgeren med forbrug af rusmidler, men også dennes omgivelser. Pårørende til borgere med et problematisk brug af rusmidler kan have brug for hjælp til fx, hvordan de kan passe på sig selv og eventuelle børn og samtidig være en støtte for borgeren med problembruget af rusmidler. Som pårørende kan man i Center for Rusmiddelbehandling København få op til tre rådgivningssamtaler, når den pågældende borger med et problematisk forbrug af rusmidler ikke er indskrevet. Herudover kan der være mulighed for at deltage i et gruppeforløb for pårørende.

Det tilstræbes generelt i Center for Rusmiddelbehandling København, at pårørende inddrages i behandlingsforløb for borgere indskrevet i rusmiddelbehandlingen.

Forældre til unge kan også søge viden om rusmidler og idéer til samtale med unge om rusmidler på Sundhedsstyrelsens hjemmeside: www.Snakomhash.dk.

Forældre til unge under 25 år, der tager stoffer, kan tilbydes rådgivning og kortere gruppeforløb i U-turn. Dette gælder også for forældre til unge under 25 år, som ikke er i behandling i U-turn. Man kan henvende sig til U-turn på telefon 82 56 23 00 eller søge oplysninger på: www.uturn.kk.dk.

4.4.6 Behandling til borgere med samtidigt problematisk forbrug af rusmidler og psykisk lidelse

Kommunen kan ikke afvise at udrede eller yde rusmiddelbehandling til en borger med den begrundelse, at borgeren har en psykisk lidelse. Ligeledes må den regionale behandlingspsykiatri ikke afvise at udrede eller behandle en borger med en behandlingskrævende psykisk lidelse med den begrundelse, at borgeren har et problematisk forbrug af rusmidler.

For borgere med svære psykiske problemstillinger kan der etableres kontakt til psykiatrien med henblik på dobbeltfokuseret behandling. Der kan udarbejdes individuelle koordinerende indsatsplaner for borgere med et problematisk forbrug af rusmidler og svære psykiske lidelser, forudsat at borger giver samtykke til dette. Alle behandlere og sagsbehandlere har et ansvar for at tage kontakt til koordinatoren i regionen eller kommunen, hvis der vurderes at være et behov for at udarbejde en individuel koordineret indsatsplan.

Borgeren kan selv henvende sig til psykiatrien, eller lægen på rusmiddelenheden kan henvise borgeren dertil.

Samarbejdet mellem Region Hovedstadens Psykiatri og Københavns Kommune fastlægges i sundhedsaftalen. Sundhedsaftalen kan findes på www.kk.dk eller på Sundhedsstyrelsens hjemmeside www.sst.dk.

4.4.7 Behandling til borgere med et stærkt nedsat kognitivt funktionsniveau og et problematisk forbrug af rusmidler

Ved henvendelser fra borgere med stærkt nedsat kognitivt funktionsniveau med et problematisk forbrug af rusmidler vil Center for Rusmiddelbehandling København i tæt samarbejde med Borgercenter Handicap yde behandling med baggrund i borgerens sociale færdigheder og kognitive funktionsniveau og på den baggrund sammensætte et individuelt tilrettelagt behandlingsforløb.

Center for Rusmiddelbehandling København har til enhver tid ansvaret for rusmiddelbehandling, hvorimod støtte efter den øvrige sociale lovgivning i nogle tilfælde vil skulle varetages et andet sted i Københavns Kommune, f.eks. Borgercenter Handicap. Målgruppeplaceringen beror på en konkret vurdering af borgerens funktionsnedsættelse og støttebehov.

5. Regler for betaling af kost og logi ved døgnophold

I forbindelse med den sociale behandling kan der forekomme udgifter til kost og logi, som borgeren selv skal betale en del af. Dette gælder ligeledes udgifter til medicin.

Hvis visitationsudvalget vurderer, at borgeren har behov for et midlertidigt ophold i en boform efter servicelovens § 107 i forbindelse med den sociale behandling efter servicelovens § 101, vil borgeren som udgangspunkt skulle betale en andel af opholdets pris, jf. bekendtgørelse nr. 1387 af 12. december 2006 i lov om social service.

Taksten for serviceloven § 107-botilbud fremgår af www.kk.dk. Som udgangspunkt betales den samme takst som ved ophold på herberger. Taksten kan findes på <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=194616>.

Ved fastsættelse af opholdsbetalingens beløbsstørrelse foretages der en beregning byggende på det aktuelle forsørgelsesgrundlag og økonomiske forpligtelser. Det betyder, at to borgere kan komme til at betale forskellige beløb for ophold i den samme boform.

For at kunne benytte boformen i forbindelse med den sociale behandling, er det en forudsætning, at opholdsberegningen foretages inden opholdet og betales under hele opholdet for at kunne benytte boformen i forbindelse med den sociale behandling.

Der er tale om en afgørelse, som borgeren kan klage over jævnfør afsnit 6.4.

6. Klageadgang

Hvis den enkelte borger er utilfreds med forhold i behandlingsindsatsen, har borgeren altid mulighed for at kontakte sin kontaktperson. Center for Rusmiddelbehandling København er desuden forpligtet til at vejlede borgeren om klagemuligheder.

Borgeren kan ligeledes få hjælp af andre til at klage – eksempelvis af familie, en ven eller en eventuel værge.

6.1. Klageadgang i forbindelse med visitation

Hvis borgeren er uenig i den afgørelse, som Center for Rusmiddelbehandling København har truffet om behandling, kan borgeren klage over afgørelsen. Dette kan f.eks. være, hvis der er givet afslag på behandling, hvis borgeren mener, at den visiterede behandlingstypen ikke matcher behovet, eller hvis tidsfristen på de 14 dage ikke er overholdt.

Klager over den sociale behandling kan sendes til den enhed i Center for Rusmiddelbehandling København, som borgeren er tilknyttet, jf. afsnit 3 om sagsbehandling og visitation. Klagen skal sendes senest fire uger efter modtaget afgørelse om visitation, hvis det er visitation, der er klagepunktet. Center for Rusmiddelbehandling København vil herefter foretage en genvurdering af afgørelsen.

6.1.1. Ankestyrelsen

Hvis borgeren ikke får medhold i klagen, skal Center for Rusmiddelbehandling København sende klagen videre til Ankestyrelsen og orientere borgeren herom.

Ankestyrelsen

7998 Statsservice

Mail: ast-aalborg@ast.dk

Sikker mail: sikkermail.aalborg@ast.dk

Retningslinjer for klager til Ankestyrelsen kan findes på www.ast.dk under punktet ”For borgere med en klagesag”.

6.2. Klageadgang vedrørende utilfredshed over personalet

Klager over personalet eller personalets opførsel skal sendes til den lokale leder på behandlingsenheden. Hvis borgeren ikke er tilfreds med, hvordan klagen behandles, kan borgeren gå videre med klagen til Center for Rusmiddelbehandling Københavns centerledelse via den lokale enhed.

6.3. Klageadgang i forbindelse med magtanvendelse

Der kan klages til Ankestyrelsen, hvis man har været udsat for et indgreb i den personlige frihed. Det gælder både de tilfælde, hvor der er givet samtykke til indgrebet, og de tilfælde, hvor indgrebet er sket imod egen vilje.

Klagen skal først sendes til Socialforvaltningen. Forvaltningen vil revurdere sagen, og gives der ikke medhold i klagepunkterne, videresender Socialforvaltningen klagen til Ankestyrelsen:

Socialforvaltningen

Borgercenter Voksne

Islands Brygge 37
2300 København S
e-mail: sof_du_udsatteogpsykiatri@sof.kk.dk

6.4 Klageadgang vedr. beregning af egenbetaling

Hvis man er uenig i den afgørelse, som Center for Rusmiddelbehandling København har truffet om egenbetaling, kan der klages.

Klager over egenbetalingen kan sendes til den enhed i Center for Rusmiddelbehandling København, som man er tilknyttet jf. afsnit 3 om sagsbehandling og visitation. Der er ingen klagefrist.

Hvis der ikke gives medhold i klagen, skal Center for Rusmiddelbehandling København sende klagen videre til Ankestyrelsen og orientere klageren om dette.

6.5 Borgerrådgiveren

Endelig er der mulighed for at klage til Københavns Kommunes Borgerrådgiver, der specielt tager sig af klager over kommunens sagsbehandling, personalets opførsel eller personalets udførelse af praktiske opgaver. Borgerrådgiveren kan også behandle klager, der vedrører diskrimination.

Københavns Kommunes Borgerrådgiver

Vester Voldgade 2A
1552 København V
Tlf. 3366 1400
E-mail: borgerraadgiveren@kk.dk

Det bemærkes, at Borgerrådgiveren ikke kan behandle klager over kommunens afgørelser, men hvis Borgerrådgiveren ikke kan tage sig af klagen, vil han/hun altid sørge for at sende klagen videre til den myndighed, som kan behandle den.

7. Henvisning til lovgrundlag

Links til lovgrundlaget på området:

- Bekendtgørelse om lov om social service (serviceloven):

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=175036>

- Vejledning om særlig støtte til voksne (vejledning 5 til serviceloven):

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=135447>

- Bekendtgørelse om kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug efter § 101 i lov om social service: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=162836>

- Klagevejledning for stofmisbrugere i behandling:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=20921>

- Bekendtgørelse af sundhedsloven: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=152710>
- Nationale retningslinjer for social stofmisbrugsbehandling:
<http://socialstyrelsen.dk/udgivelser/retningslinjer-for-den-sociale-stofmisbrugsbehandling>
- Bekendtgørelse om betaling for botilbud m.v. efter servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med § 108: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=20748>
- Bekendtgørelse om egenbetaling for midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens §§ 109 og 110: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710>.

8. Yderligere information

Center for Rusmiddelbehandling København

www.rusmiddelbehandling.kk.dk

<http://www.kk.dk/stoffer>

<http://www.kk.dk/alkohol>

U-turn

<https://uturn.kk.dk/>